

Student Neelam Hirani (21):
'Alles is makkelijker als wij
Britten in de EU blijven.'

VANDAAG 4

WWW.TROUW.NL | 74STE JAARGANG NR 21957 | E-MAIL VIA WWW.TROUW.NL/SERVICE | POSTBUS 859 1000 AW AMSTERDAM | REDACTIE 020-562 9444 | KLANTENSERVICE 088-056 1588 | BEZORGING 088-056 1599

Syriërs en Koerden in een race om Raqqa

BUITENLAND 12

De wereld is op zoek naar een nieuwe superdiplomaat (m/v)

Verenigde Naties
BUITENLAND 10

Oranje zit Kuipers niet in de weg

Arbiter hoopt op finale EK
SPORT 15

Lyrische dialoog met de natuur

Overzichtsexpositie van het werk van fotograaf Frans Lanting

DE VERDIEPING 2

Onopvallend Canada uit de schaduw

Trudeau een half jaar aan de macht

DE VERDIEPING 4

Tandarts vreest mondhygiënist die gaatjes vult

MONDZORG Als het aan minister Schippers ligt mogen mondhygiënisten straks extra werkzaamheden verrichten.

Edwin Kreulen
REDACTIE GEZONDHEID & ZORG

Tandartsen vrezen achteruitgang van de mondzorg als ook mondhygiënisten zelfstandig gaatjes mogen vullen.

Minister Edith Schippers (volksgezondheid) is van plan de zogeheten wet-BIG te verruimen, zodat mondhygiënisten voor extra werkzaamheden – zoals het vullen van eenvoudige gaatjes, in vaktermen primaire cariës – niet langer toestemming van een tandarts nodig hebben.

De Associatie van Nederlandse Tandartsen (ANT) is bang dat er ook bij die op het oog eenvoudige ingrepen complicaties kunnen optreden – wanneer bijvoorbeeld een zenuw wordt geraakt. “En als dat gebeurt bij een mondhygiënist die geheel zelfstandig werkt, die niet met een tandarts onder een dak zit, is er geen garantie dat de patiënt tijdig geholpen is als de verdoving is uitgewerkt.”

In een brandbrief die ze vandaag versturen aan Schippers waarschuwen de tandartsen er ook voor dat mondzorg steeds complexer is geworden. Met twee kapiteins op een schip dreigen dubbele behandelingen, hogere zorgkosten en chaos en onzekerheid voor de patiënt, die niet weet waar hij terecht kan.

Daarnaast vreest de ANT dat mondhygiënisten die zich storten op vullingen te weinig aandacht geven aan hun preventieve taak. Voorzitter Jan Willem Vaartjes noemt het ‘slinks’ dat Schippers de wet wil wijzigen via een Algemene Maatregel van Bestuur. “Zo blijft een debat in de Tweede Kamer, en in de samenleving, uit. Terwijl het voor de burger van belang is dat er duidelijkheid is over wie de eindverantwoordelijkheid heeft: de tandarts is de meest aangewezen figuur.”

Volgens voorzitter Manon van Splunter van de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten is de vrees van tandartsen vooral ingegeven door angst voor de eigen positie of onwetendheid. “Als mondhygiënisten zelfstandig gaatjes gaan vullen, zullen ze altijd zorgen voor contact met de tandarts voor het geval er iets misgaat.” Bij die primaire cariës is de kans op een zenuwbehandeling echt heel klein, het is volgens Van Splunter te vergelijken met een situatie die je heel soms bij de tandarts ziet: die moet tijdens het verwijderen van een verstandskies de patiënt doorsturen naar de kaak-

chirurg. “Trouwens, onze leden die aangeven dat ze willen boren, werken doorgaans juist in een praktijk samen met de tandarts. Want daar is alles wat ze nodig hebben.”

Het voordeel van een mondhygiënist is volgens Van Splunter dat deze bijvoorbeeld bij kinderen niet alleen de eerste gaatjes vult, maar ook direct een gesprek voert over de preventie. “De vrees dat wij onze preventieve taak gaan verwaarlozen, is echt niet terecht. Dat blijft ons werk. De burger mag zelf kiezen wie hij bezoekt. Wij zijn nu al vrij toegankelijk, je hoeft niet eerst naar de tandarts. Het is jammer dat de ANT zo vasthoudt aan de wens dat de tandarts eindverantwoordelijk is, in plaats van te kijken hoe we samen

IN HET KORT

Minister wil ook mondhygiënisten kleine gaatjes laten vullen

Tandartsen bezorgd om patiënt als er complicaties optreden

Mondhygiënisten willen juist samen optrekken met tandartsen

de zorg zo goed mogelijk kunnen maken.”

De Amsterdamse hoogleraar tandheelkunde Albert Feilzer wijst erop dat mondhygiënist en tandarts elkaar goed kunnen aanvullen als ‘poortwachter’ in de mondzorg. “Voor kinderen zou het eigenlijk al het beste zijn wanneer er iemand vanaf de leeftijd van het consultatiebureau aanwezig is die op de mondzorg wijst. Dat zou een mooie taak zijn voor de mondhygiënist, ik zie een tandarts daar niet zo snel rondlopen. Onder de 18 jaar zou ik de tandarts wel verantwoordelijk laten blijven voor beslissingen als over een mogelijke beugel.”

Voor volwassenen is het best mogelijk dat de allereerste gaatjes gevuld worden door de mondhygiënist, zegt Feilzer. Ook het huidige systeem is niet perfect, benadrukt hij. “In een deel van de tandartspraktijken neemt de assistent, na een korte cursus, de taak van de mondhygiënist over. Daar is de kwaliteit van de zorg ook niet altijd bij gebaat.”

NEDERLAND 9
Reportage: bij de tandarts

ALTIJD EN OVERAL TROUW
ONTDEK UW KRANT DIGITAAL

www.trouw.nl/digitaal

€2,00

BELGIË €2,50

ADVERTENTIE

De Bezige Bij feliciteert
Hagar Peeters
met de Fintro
Literatuurprijs

voor haar
weergaloze
roman
Malva

Jan Willem Vaartjes, tandarts in Utrecht en voorzitter van de beroepsvereniging. FOTO MAARTEN HARTMAN

EERST ALS EXPERIMENT

“Mondhygiënist worden sinds 2006, dus al tien jaar, opgeleid om deze taken **zelfstandig** uit te voeren”, zegt een woordvoerder van minister Schippers desgevraagd over taken zoals het vullen van kleinere gaatjes. Taken die al aan de mondhygiënist zijn toebedeeld, maar tot nu toe moet die daarvoor goedkeuring hebben van de tandarts. Dat gaat veranderen. “Ze zijn al **bekwaam** om dit te doen. Met deze wijziging worden ze ook zelfstandig **bevoegd** en vallen ze ook onder het tuchtrecht voor deze taken.” De woordvoerder wijst erop dat de nieuwe taakverdeling voorlopig als experiment geldt. Als het bevalt, wordt het definitief, maar Schippers laat daarna onderzoek doen.” Een aantal jaren ging het ook zo bij de verpleegkundig specialist, de verpleegkundige die een extra opleiding kreeg en daarna ook zelfstandig taken mocht uitvoeren: een diagnose, medicijnen uitschrijven. Artsen waren **eerst huiverig**, nu neemt deze nieuwe figuur hun werk uit handen.

‘We zijn niet bang voor onze centen’

MONDZORG REPORTAGE
Sjaak Ramakers heeft wel wat geld over voor zijn gebit. Als het maar goed gebeurt.

Edwin Kreulen
REDACTIE GEZONDHEID & ZORG

“Jou vertrouw ik. Ik weet niet of dat met een mondhygiënist ook zo zou zijn. Ik heb zeker vertrouwen in de mondhygiënist die ik bezoek in deze praktijk. Maar als ze met een boor zou aankomen... ik zou waarschijnlijk toch nee laten horen”, zegt Sjaak Ramakers (69).

De Utrechter heeft inmiddels een indrukwekkende relatie opgebouwd met Jan Willem Vaartjes, zijn tandarts

en de voorzitter van beroepsvereniging ANT, die vandaag protesteert tegen het voornemen van minister Schippers om ook mondhygiënist geheel zelfstandig (kleine) gaatjes te laten vullen. Zo'n vijftien jaar geleden kwam hij bij de groepspraktijk in Utrecht-Oost omdat zijn vorige tandarts geen implantaten plaatste. “Inmiddels heb ik zowat de hele inrichting hier betaald. Maar goed, ik ben misschien anders dan anderen, ik heb er ook wel wat geld voor over als het goed gebeurt.”

Vorige week bracht Vaartjes bij de freelance fotograaf een implantaat in, en deze week moeten de hechtingen eruit. “Natuurlijk is Ramakers een patiënt die complexere zorg nodig heeft, en die ook na de herschikking die Schippers voorstelt bij de tandarts zou blijven”, zegt Vaartjes. “Maar wat zij voorstelt, dat kan in feite al in een

praktijk als de onze, waarin wij samenwerken met mondhygiënist. Toch zie je dat maar weinig tandartsen die primaire cariës, het vullen van kleine gaatjes, aan hen overlaten. Het is gewoon lastig. We moeten toch altijd achteraf nog controleren of het goed gaat. Dan kunnen we het beter zelf blijven doen.”

In het verleden schatte een overheidscommissie dat tandartsen de helft van hun werk zouden kunnen overdragen. “Dat is wel een achterhaald beeld”, zegt Vaartjes. “De

‘Ik heb zeker vertrouwen in mijn mondhygiënist. Maar als ze met een boor zou aankomen...’

mondzorg is complexer geworden, er zijn veel meer behandelingen. Neem de implantaten. Wij vinden het prima als mondhygiënist die kleinere gaatjes overnemen. Maar we vrezen dat een deel van hen zich geheel zelfstandig vestigt. En als die gaan boren, moet je maar hopen dat ze een goed contact hebben met een tandarts voor als het misgaat. Daarom pleiten wij ervoor de eindverantwoordelijkheid bij de tandarts te houden. Dat doen we echt niet uit vrees voor onze inkomsten; de tandartspraktijk is al lang geen onderneming voor grootverdieners meer.” Hij laat een staatje zien dat de Fransen opstelden van de prijzen in vergelijkbare landen, en waaruit blijkt dat bijvoorbeeld vullingen in Nederland relatief goedkoop zijn.

Vaartjes: “We schrijven de minister omdat we zien dat er veel te weinig tandartsen zijn. In Nederland worden

er te weinig opgeleid en de helft halen we inmiddels uit het buitenland.” In een plaats als Steenwijk, waar een tandarts met pensioen ging en geen opvolger vond, leidde dat volgens Vaartjes er al toe dat 3000 patiënten nu een stad verder moeten reizen. “Moet je je voorstellen dat die naar de mondhygiënist naar hun woonplaats zouden gaan, en dat er dan toch iets mis zou gaan tijdens de behandeling.”

In de geboortezorg, waar verloskundigen en gynaecologen strijden om de macht, ziet Vaartjes juist de wens voor één eindverantwoordelijke. “In de mondzorg was dat juist goed geregeld, laten we dat vooral zo houden.” Patiënt Ramakers heeft nog wel een andere tip voor de herschikking van taken: “Als een mondhygiënist goed is en graag gaatjes wil vullen, laat hem of haar dan een extra opleiding volgen. Tot tandarts.”

WINDMOLENS OP ZEE

Negen landen, samen een megapark

Nederland wil samen met acht andere landen grootschalige windmolenparken op zee aanleggen. De landen zijn ook van plan nationale regels voor subsidies, vergunningen en netbeheer op elkaar te gaan afstemmen.

Gisteren tekenden de ministers van de negen landen in Luxemburg een samenwerkingsovereenkomst. Het gaat, naast Nederland en Luxemburg, om Duitsland, België, Frankrijk, Denemarken, Ierland, Zweden en Noorwegen.

Door gezamenlijk parken aan te leggen worden de kosten gedrukt, denkt minister van economische zaken Henk Kamp. Zo kunnen landen één elektriciteitskabel naar het vaste

land delen in plaats van dat ieder land een eigen kabel aanlegt. Ook zouden energietekorten onderling makkelijker kunnen worden opgelost.

De komende jaren bouwt Nederland vijf grote windparken op zee. De eerste twee komen voor de kust van Zeeland. Die parken moeten het aandeel hernieuwbare energie tot 16 procent laten stijgen in 2023.

Volgens Kamp is er nog ruimte zat om meer windparken te bouwen. “We kijken nu samen met andere landen welke plannen we verder kunnen maken richting 2050. We verwachten dat het aandeel windenergie in Europa op deze manier substantieel verder zal groeien.”

De parken moeten een flinke bijdrage leveren aan het verminderen van de CO₂-uitstoot in 2050. De Europese Unie heeft afgesproken dat de uitstoot tegen die tijd met 80 tot 95 procent naar beneden moet ten opzichte van 1990.

Greenpeace steunt de ambities van minister Kamp, maar volgens de milieuorganisatie horen daarbij wel concrete doelen voor schone energie in het algemeen en wind op zee in het bijzonder. “Daar ontbreekt het Nederland nu aan, wat investeringsonzekerheid geeft”, aldus een woordvoerder van Greenpeace.

De bouw van windparken op land levert vaak protest op. TROUW

ADVERTENTIE

4 dgn Gladbeck ★★★★★

Zomerdeal! Direct aan een park en net over de grens in Duitsland nabij Essen.

- 3 nachten in 4* Van der Valk Hotel Gladbeck (7,8)
- 3 keer uitgebreid ontbijtbuffet
- Gratis parkeren, wifi en een fles water op de kamer
- Aankomsten t/m 12 sept. Betaal pas bij aankomst!

3 dagen Texel

- 3* Hotel Brasserie Rebecca (8,0)
- 2 nachten incl. ontbijtbuffet
- Incl. fietskaart van Texel
- Gratis wifi en parkeren

59.50

3 dagen kust + diner

- 4* Fletcher Hotel Carlton (7,8)
- 2 nachten incl. ontbijtbuffet
- 1 keer 3-gangendiner
- Gratis wifi en parkeren

69.-

www.Zoweg.nl/dagblad of 0900-2359693 70 cpg

Prijs per persoon o.b.v. 2 personen en beschikbaarheid exclusief reserveringskosten en toeristenbelasting